

§ 10

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Otso Kivekkään toivomusponnosta koskien nuorten hengailupaikkoja

HEL 2023-005756 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Otso Kivekkään toivomusponnosta liittyen nuorten hengailupaikkoihin:

Kaupunginvaltuusto on merkinnyt tiedoksi nuorten aloitteet ajalta 1.7.–31.12.2022. Nuorten aloitteisiin liittyen kaupunginvaltuusto on edellyttänyt selvittävän mahdollisuutta luoda ulkotiloihin enemmän paikkoja, jotka soveltuvat nuorten hengailuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että nuorille mahdollistetaan hengailu, mielekäs oleskelu julkisissa ulkotiloissa ja että tämä tavoite huomioidaan toimialan piha-alueiden suunnittelussa. On kaupunkilaisten kannalta tarkoituksenmukaista, että koulujen ja päiväkotien pihat voidaan aktivoida ja tarjota kaupunkilaisten käyttöön myös varsinaisten toiminta-aikojen ulkopuolella iltaisin ja viikonloppuisin.

Lautakunta katsoo, että nykyisin käytössä oleva toimialan tilasuunnitteluohje tukee koulujen ja päiväkotien piha-alueiden suunnittelua kaupunkilaisten monipuolisen käytön tavoitteen mukaisesti. Toimiala korostaa uudis- ja peruskorjauskohteiden tilasuunnitteluohjeistuksessaan, että suunnittelussa tulee huomioida kaupunkitasoiset linjaukset asukaskäytön tukemisesta ja tilojen – myös ulkotilojen – tehokkaasta käytöstä. Uudis- ja peruskorjauskohteissa sekä erityisissä pihojen parannushankkeissa vastuuhenkilöiden tulee huolehtia, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilasuunnitteluohjeiden asukaskäyttöä ohjaavat sisällöt tulevat suunnittelussa huomioituiksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hallinnassa olevista ulkotiloista nuorten hengailuun soveltuvia ovat erityisesti koulujen pihat. Koulujen varsinaisen toiminta-ajan käyttöä ohjaavat samat tavoitteet kuin iltajan käyttöä; nuorten mielekäs tekeminen, liikuntaan kannustava ympäristö ja valvottavuus. Päiväkodin pihat ovat avoimia asukaskäytölle samoin kuin koulunpihatkin, mutta päiväkodin pihojen varusteet ja leikkivälineet on suunnattu pikkulapsia varten, joten ne eivät sovellu yhtä hyvin nuorison hengailuun kuin koulunpihat, vaan niiden luontevaa vapaa-ajan käyttöä on tarjota perheille pikkulasten leikkipaikka.

Vapaa-ajan käyttö ei ole ohjattua ja valvottua toisin kuin koulupäivän ajan toiminta. Koska koulun pihat ovat avoimia kaikille kaupunkilaisille, turvallisuus on keskeinen kaikkia toimialan kohteita koskeva näkökohta, joka tulee huomioida myös ilta- ja viikonloppukäyttöön soveltuvien pihojen ratkaisuja arvioitaessa. Pihojen tulee tukea positiivista käyttäytymistä ja suunnitteluratkaisujen tulee olla sellaisia, että ne ennalta ehkäisevät ilkivaltaa ja häiriökäyttäytymistä. Istuskelupaikat voivat houkuttaa muidenkin asukasryhmien kuin nuorten illanviettoa, mikä saattaa aiheuttaa turvallisuusuhkia nuorten hengailun kannalta. Näköyhteys ympäristöstä ehkäisee ilkivaltaa ja muuta turvallisuusriskejä aiheuttavaa käyttöä, kuten päihteiden käyttöä katseilta suojassa. Turvallisuusriskien ehkäisyä tukevat suunnitteluratkaisut parantavat näin ollen myös nuorten turvallisia hengailumahdollisuuksia esimerkiksi ilta-aikaan.

Koulujen piholla leikki- ja liikuntavarustelussa tulee kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilasuunnitteluohjeiden mukaan huomioida eri ikäisten lasten ja nuorten tarpeet. Nuorisoa kiinnostavat ja aktivoivat välineet kannustavat liikkumaan ja erityisesti pelikenttien tulee olla sellaisia, että osa niistä on suunnattu pienemmille ja osa isommille pelaajille. Yleensäkin mielekäs liikunnallinen tekeminen kanavoit nuorten energian positiivisella tavalla.

Piha-alueita koskevassa ohjeistuksessaan kasvatuksen- ja koulutuksen toimiala ohjeistaa huomioimaan vuodenaikojen vaihtelun ja pihojen käytettävyyden säästä riippumatta, mikä tarkoittaa sitä, että sade- ja aurinkokatoksia tulee toteuttaa kaikille pihaille ja pihojen valaistuksen tulee olla kattava. Valvottavuuden kannalta katosten tulee olla avoimia ja sijoitettu näkyvälle paikalle.

Tilahankkeiden suunnittelussa oppijat osallistetaan nimenomaan pihojen suunnitteluun. Osallistamistapoja voivat olla hankkeen pihasuunnitelman esittely ja oppijoiden kuuleminen, avoin ennakkokysely toiveista tai esimerkiksi äänestys pihavälinevaihtoehtoista tai asfalttimaalausten ideointi. Nuorten ikätasoinen osallistaminen pihasuunnitteluun on todettu toimivaksi. Lautakunta korostaa, että oppijoita tulee osallistaa jatkosakin pihojen suunnitteluun. On tärkeää, että pihojen suunnitteluratkaisut ovat sellaisia, että pihat tarjoavat aidosti kiinnostavaa tekemistä nuorille ja varustelu tukee nuorten aktiivisuutta. Vuorovaikutus suunnitteluvaiheessa saa nuoret tuntemaan pihat omakseen, huolehtimaan ympäristöstään ja kasvattaa heitä ymmärtämään osallistumisen merkityksen.

Aloitteessa toivotaan nykyistä enemmän hengailupaikkoja. Sitä mukaa kun uusia hankkeita valmistuu, myös ulkotiloihin voidaan toteuttaa nuorille soveltuvaa laadukasta ympäristöä. Lisäksi joka kesä toteutetaan

16.01.2024

käytettävissä olevien resurssien puitteissa useita päiväkotien ja koulujen pihojen korjaushankkeita, joissa mm. parannetaan aurinkosuojauksia sekä lisätään leikki-, liikunta- ja oleskeluvarusteita. Mikäli hengailupaikkojen toteuttamista halutaan kasvatuksen ja koulutuksen kohteissa lisätä, tulee erityisesti koulupihojen parannushankkeisiin varata nykyistä enemmän kustannusresursseja, jolloin pihaparannushankkeiden lukumäärää voitaisiin kasvattaa nykyisestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2022-011185 Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 6.2.2024 mennessä lausuntoa valtuutettu Otso Kivekkään toivomuspöytäkirjasta, jossa toivotaan selvitetävän mahdollisuutta luoda ulkotiloihin enemmän nuorten hengailun mahdollistavia paikkoja. Hengailupaikan keskeisimmät varusteet ovat toivomuspöytäkirjan mukaan katos, istumapaikat ja jotain tekemistä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2022-011185 Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.01.2024

Asia/10

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 10.10.2023 § 143